

nincsen rajtok, hátukon a szigonyos tüskék között itt-ott bibircsek is vannak. A tölevelek hosszúkásak, nem fodros szélűek, a felsők is aránylag szélesek. 5—6. *Ekárp.* (szórv. a Kis-Kárpátoktól kezdve Liptó, Zólyom és Gömör megyéig); *Erd. 2. Ald.*; *Horv.* (Karszt) II. leginkább bükkerdőkben. — Közép- és Dél-Európa, Elő-Ázsia. (C. montanum L.?, Haenkei Schult.)

2784. *C. germanicum Jacq.*

b A levelek felül-alul érdes vagy molyhos szőrűek. 3

3 a A levelek zöldék, $\pm$ érdes szőrűek, a szőrök aránylag merevek és $\pm$ elállóak. A részterméskék lapos vagy kissé domború hátúak, kiemelkedő karima nincs rajtuk, de a szigonyos tüskék a szegélyen köröskörül sűrűbben állanak. 4

b A levelek rányomott lágy-molyhosak vagy bársonyosan szürkén vagy fehéren molyhosak. A részterméskék benyomott és belapult hátúak, köröskörül kiemelkedő és sűrűbben tüskés karimával. 5

4 a A levelek aránylag sűrűn érdes rövidszőrűek. A részterméske hátán az aránylag sűrű szigonyos tüskék között nincsenek bibircsek. A termékes kocsánkák többnyire elállanak. 5—7. *Kd.*; *A.* és szélei; *Ald.* csorjás homokos helyeken. — Észak-Balkán. (C. Haenkei Borb., non Schult.) — *Magyar e.*

2785. *C. hungaricum Simk.*

b A levelek aránylag ritkás hosszabb serteszőrűek, a szőrök $\pm$ bibircseken állanak. A részterméskék hátán a nyulánk, szigonyos tüskék között bibircsek is vannak. A virágzati ágak aránylag nyulánkak, a termékes kocsánkák felállóak. 5—7. *Horv.* (Velebit). — Illir országok.

2786. *C. velebiticum Borb.*

5 a A levelek lágyan vékonyan sűrűn molyhosak, zöldesek vagy szürkék, gyakran $\pm$ fodros élűek, a felsőbbek $\pm$ szálasak vagy keskeny-lándzsásak, hosszan kihagyztettek. A termékes kocsánok elállóak. A részterméskék belapult hátán a szigonyos tüskék között nincsenek bibircsek, a szigonyos tüskék aránylag gyéren, néha [f. *paucisetum* (Borb.)] igen gyéren állanak. 6—7. *M. e. t.* utak körül, megművelt helyeken gyakori. — Eurasia, Észak-Amerika. — *Közönséges e. R. Atracél, kutyanyelvű fű, árny. N. Koldustetű, atlaszfű, atlacér, patkányirtó fű, egérszagú fű, szipóka, Vénusz ujj.*

2787. *C. officinale L.*

b A levelek bársonyosan sűrűn molyhosak, szürkék vagy fehéresek, tompásak vagy hegyesek. A termékes kocsánok $\pm$ felállóak. A részterméskék hátán a szigonyos tüskék között bibircsek is vannak, a részterméskék aránylag nagyobbak (többnyire 1 cm szélesek), hátuk mélyebben benyomott. 5—6. *Horv.* (Plješevica alján); *Qu.* köves lejtőkön. — Medit., Olaszországtól kelet felé.

2788. *C. Columnae Ten.*

Jegyzet. Hazánkban ismert keverékfaj: *C. germanicum* $\times$ *officinale* (*modoreuse* Rechner); *hungaricum* $\times$ *officinale* (*Moeszii* Jáv.)

Jegyzet. Az afrikai és keletindiai *C. lanceolatum* Forsk. ssp. *geometricum* (Baker et W. H. Wright.) (= *Paracaryum coelestinum* Höck, Jáv., non [Lindl.] Benth. et Hook.) állítólag Nagyszőlősnél elvadulva fordul elő.